

Nr 62.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1930 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse på Östersunds stad av den Kungl. Maj:t och kronan tillkommande rätten till högre allmänna läroverkets i Östersund byggnader.

(2:a avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 24 januari 1930 dagtecknad proposition, nr 51, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att den Kungl. Maj:t och kronan tillkommande rätten till högre allmänna läroverkets i Östersund byggnader må överlätas på Östersunds stad.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till omnämnda statsrådsprotokoll.

I skrivelse den 2 juni 1927, nr 262, anmälde riksdagen, bland annat, att riksdagen beslutat, att det högre allmänna läroverket i en var av vissa angivna städer, däribland Östersund, skulle ombildas till högre samläroverk, under villkor att vederbörande kommun åtog sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler ävensom bostad eller hyresersättning åt rektor.

Enligt cirkulär den 18 juni 1927 anbefallde Kungl. Maj:t vederbörande länsstyrelser att från stadsfullmäktige i en var av ifrågavarande städer inhämta och till Kungl. Maj:t överlämna yttranden, huruvida vederbörande kommun åtog sig de av riksdagen föreskrivna villkoren för ombildning av de högre allmänna läroverken i samma städer till högre samläroverk. Tillika fastställde Kungl. Maj:t — under förutsättning att vederbörande kommuner i de fall, som i riksdagens omnämnda skrivelse angivits, åtog sig där omnämnda förpliktelser — plan för organisationen av de allmänna läroverken. Enligt denna plan skulle högre allmänna läroverket i Östersund ombildas till högre samläroverk.

Med skrivelse den 28 juni 1928 överlämnade sedermera länsstyrelsen i Östersund till Kungl. Maj:t utdrag av stadsfullmäktiges protokoll den 19

juni 1928, utvisande att stadsfullmäktige förklarar sig villiga att ikläda sig de i nådiga cirkuläret den 18 juni 1927 omförmälda villkoren för ombildning av högre allmänna läroverket till högre samläroverk, under uttalande av den förhoppningen, att Östersunds stad måtte tillerkännas äganderätten till läroverkstomterna med de därå uppförda byggnaderna.

Kungl. Maj:t förklarade härefter den 4 augusti 1928 stadsfullmäktiges beslut den 19 juni 1928 innefatta sådant åtagande, som enligt cirkuläret den 18 juni 1927 utgjorde villkor för ombildning av högre allmänna läroverket till högre samläroverk.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 17 november 1928 hava nu stadsfullmäktige under hänvisning till sitt nyssberörda åtagande hemställt, att staden måtte erhålla äganderätt till såväl de tomter, varå högre allmänna läroverkets i Östersund byggnader äro uppförda, som själva byggnaderna.

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att de i stadsfullmäktiges skrivelse åsyftade tomterna blivt enligt beslut av stadsfullmäktige den 8 oktober 1895 kostnadsfritt upplåtna åt högre allmänna läroverket i Östersund till plats för lärohus och gymnastikinrättningar samt för lärjungarnas lekar m. m., men att staden icke synes hava till kronan eller läroverket överlåtit sin äganderätt till ifrågavarande område. Stadsfullmäktiges framställning i vad den avser de tomter, varå läroverksbyggnaderna äro uppförda, torde därför, framhåller departementschefen, ej böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vidkommande åter själva byggnaderna hade visserligen staden till huvudsaklig del bekostat dessas uppförande och underhåll, men då bidrag härtill i viss utsträckning lämnats även från det allmännas sida, torde staden icke utan vidare kunna anses som ägare till byggnaderna.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att av läroverkets nuvarande byggnader själva huvudbyggnaden blev färdig år 1897. Kostnaderna för densamma och tomtens planering m. m. uppgingo till 100,496:26 kronor.

De båda flyglarna till läroverkshuset samt gymnastikbyggnaden blevo färdiga under läsåret 1905/1906. Kostnaderna för flyglarna uppgingo till omkring 73,500 kronor och för gymnastikhuset, gymnastikmaterielen oberäknad, till 21,136 kronor.

Till uppförande av den nya läroverksbyggnaden har staden bidragit med dels köpeskillingen för vissa av läroverket till staden försålda tomter med den därå uppförda s. k. gamla läroverksbyggnaden, utgörande 42,000 kronor, efter avdrag av åbyggnadens värde, dels direkt anslag å 10,000 kronor och dels lån med anslags karaktär å 40,000 kronor.

Efter läroverksbyggnadens uppförande har staden för åren 1920, 1921, 1922 och 1923 lämnat anslag för diverse underhållsarbeten med tillhoppa 14,200 kronor samt år 1927 för anordnande av värmeledning enligt varmvattensystem 27,683 kronor.

Departementschefen har framhållit, att frågan om byggnadsskyldigheten vid högre allmänna läroverket i Östersund blivt löst genom stadens den 19

juni 1928 gjorda åtagande, samt erinrat därom, att de bidrag, som från det allmännas sida lämnats till uppförandet av de nuvarande läroverksbyggnaderna, varit jämförelsevis obetydliga. Vid nu angivna förhållanden och med hänsyn jämväl i övrigt till vad i ärendet förekommit har departementschefen förklarat sig för sin del intet hava att erinra mot att framställning avlättes till riksdagen angående avstående till staden av den rätt till dessa byggnader, som må tillkomma Kungl. Maj:t och kronan. Han har tillika erinrat, att liknande överlåtelse tidigare upprepade gånger blivit av Kungl. Maj:t efter inhämtande av riksdagens medgivande beviljade — så t. ex. beträffande läroverkshuset i Kalmar (1910), Linköping (1913), Hudiksvall (1915), Lund (1923) och Härnösand (1929).

Med hänsyn till de i ärendet föreliggande omständigheterna finner utskottet det skäligt, att, såsom med Kungl. Maj:ts förslag torde avses, kronans rätt till ifrågakvarande byggnader utan ersättning överlåtes på Östersunds stad. Utskottet får därför hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må medgiva, att den Kungl. Maj:t och kronan tillkommande rätten till högre allmänna läroverkets i Östersund byggnader må utan ersättning överlåtas på Östersund stad.

Stockholm den 18 mars 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, Olof Olsson, O. Bergqvist, J. Nilsson* i Malmö, *E. J. G. Rosén, N. J. M. Svensson* i Kompermåla, *K. V. Rydén, P. A. Bergström* och *A. Thelin*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, B. F:son Holmgren, J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *O. E. F. Järte, O. Andersson* i Höör, *G. Strindlund, A. Norsell* och *F. V. Sandwall*.
